

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/27/2019
Identifikačné číslo spisu:	4116010582
Dátum vydania rozhodnutia:	20.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4116010582.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Martina Piovarsyho, v trestnej veci obvineného X. C. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 20. mája 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. mája 2017, sp. zn. 2To/21/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného X. C. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3. februára 2017, sp. zn. 2T/40/2016, bol obvinený X. C. uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

dňa 08. novembra 2015 v čase medzi 04.00 hod. a 04.05 hod. v R. na K. po predchádzajúcej slovnej výmene fyzicky napadol N. D., F. F. a O. F. tým spôsobom, že zatváracím nožikom o veľkosti cca 20 cm s kovovo-drevenou rúčkou a dĺžkou čepele cca 8,5 cm, ktorý držal v pravej ruke, bodol O. F. do oblasti krku, F. F. do ľavého ramena a N. D. napadol do oblasti brady, čím svojim konaním spôsobil O. F. zranenia - bodné poranenie v oblasti hrdla s poranením hlavovo-krčnej žily vpravo, šok z krvácania s dobou liečenia a PN v trvaní najmenej 8 týždňov, F. F. spôsobil zranenie - bodnú ranu v oblasti prednej časti ľavého ramena s dobou liečenia a práceneschopnosti do 7 dní a N. D. spôsobil tržnozmliaždenú ranu v oblasti brady s dobou liečenia do 7 dní bez práceneschopnosti.

Za to bol obvinený X. C. odsúdený podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky 6 (šesť) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho súd na výkon trestu

odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu súd uložil trest prepadnutia veci:

- 1 ks zatvárací nožík o veľkosti cca 20 cm s kovovo-drevenou rúčkou a dĺžkou čepele cca 8,5 cm.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutej veci stal štát.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému, aby poškodenej organizácii Sociálna poisťovňa, pobočka Nitra, so sídlom Slančíkovej 3, 949 01 Nitra, IČO: 30 807 484 nahradil spôsobenú škodu vo výške 143,50 eur. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por., súd uložil obvinenému, aby nahradil poškodenému O. F., narodenému XX. S. XXXX, bytom K. Q. XX, spôsobenú škodu vo výške 60 eur za poškodené veci a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3 000 eur. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd odkázal poškodeného O. F., narodeného XX. S. XXXX, bytom K. Q. XX, so zvyškom jeho nároku, na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy na civilný proces. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému, aby nahradil poškodenému N. D., narodenému XX. R. XXXX, bytom C. Q. XXX, spôsobenú škodu (bolestné) vo výške 171,60 eur. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd odkázal poškodeného F. F., narodeného XX. K. XXXX, bytom K. Q. XX, s jeho nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podali obvinený X. C. i prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra odvolania. Krajský súd v Nitre o nich rozhodol rozsudkom z 24. mája 2017, sp. zn. 2To/21/2017, tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok súdu I. stupňa vo výroku o treste. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému X. C. uložil podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu súd uložil súd trest prepadnutia veci: 1ks zatvárací nožík o veľkosti cca 20 cm s kovovo-drevenou rúčkou a dĺžkou čepele cca 8,5 cm. Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutej veci stal štát. Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného X. C. zamietol, pretože nebolo dôvodné.

Obvinený X. C. podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Ing. Dušana Grmana dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu odvolacieho súdu z 24. mája 2017, sp. zn. 2To/21/2017. Ako dovolacie dôvody uplatnil tie podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e) a písm. i) Tr. por.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený X. C. poukázal na skutočnosť, že prvostupňový ako aj odvolací súd pri rozhodovaní neprihliadali na zákonným spôsobom zabezpečený dôkaz - kamerový záznam. Za porušenie práva na obhajobu považoval postup súdu, ktorý sa ním dôslednejším spôsobom nezaoberal, tento žiadnym spôsobom bližšie neskúmal. Predmetným kamerovým záznamom je preukazovaná pravdivosť jeho obhajobných tvrdení, že sa len bránil.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. uviedol, že poškodení mali v konaní splnomocneného zástupcu Mgr. Jozefa Slišku, ktorého na úkonoch, a teda aj na verejnom zasadnutí o odvolaní zastupoval jeho advokátsky koncipient JUDr. Jakub Kubáň, ktorý je podľa jeho informácií synovcom a krstným synom JUDr. Ľubomíry Kubáňovej, predsedníčky odvolacieho senátu.

Pokiaľ ide o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený namietal, že považuje za nesprávne právne vyhodnotenie dokazovania, kedy si súdy nesprávne osvojili tvrdenia poškodených napriek ich vzájomným rozporom ako aj rozporom s ostatnými svedeckými výpoveďami. Súdy tiež nesprávne vyhodnotili zabezpečený kamerový záznam.

Záverom obvinený žiadal dovolací súd, aby z dôvodu porušenia zákona týkajúceho sa ustanovenia § 371

ods. 1 písm. c), písm. e) a písm. i) Tr. por. zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/21/2017, zo dňa 24. mája 2017 ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 2T/40/2016, zo dňa 3. februára 2017 a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra, a to v tom smere, aby ho dovolací súd uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Tr. por., nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Poškodená Sociálna poisťovňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného žiadala uhradiť škodu od osoby, ktorá svojim zavineným protiprávnym konaním zaviniла, že k výplate dávok došlo. K skutkovým okolnostiam namietaným v dovolaní sa nevedela vyjadriť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e) a písm. i) Tr. por. nie sú splnené.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolaťelom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolaťelom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por., alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolaťelom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťelom podľa §

374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Vo všeobecnosti ku dovolaciemu dôvodu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným zo základných charakteristík spravodlivého procesu a je potrebné ho chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu. Tento dôvod môže byť naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod). V danej spojitosti najvyšší súd zdôrazňuje, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto konania. Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako i vo vzájomných súvislostiach.

Konkrétne ku dovolacím námietkam subsumovanými pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktoré sa týkali neprihliadnutia na zabezpečený kamerový záznam zo strany konajúcich súdov, najvyšší súd konštatuje, že namietané zo strany obvineného v danej veci nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Najvyšší súd pripomína, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. tak nie je splnený.

V zmysle § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. dovolanie možno podať, ak vo veci konal, alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Najvyšší súd na tomto mieste ku citovanému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. uvádza, že v priebehu hlavného pojednávania na Okresnom súde Nitra dňa 3. februára 2017 predstúpil JUDr. Kubáň, ktorý ospravedlnil splnomocneného zástupcu poškodených z dôvodu plnenia iných pracovných povinností a predložil súdu poverenie na jeho zastupovanie v ďalšom konaní. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí Krajského súdu v Nitre z 24. mája 2017 vyplýva, že verejného zasadnutia sa nezúčastnili poškodení N. D., F. F., O. F., ani ich splnomocnenec. V zápisnici o verejnom zasadnutí nie je zmienka o zastupovaní poškodených inou osobou. Nie je teda pravdou tvrdenie obvineného, že na verejnom zasadnutí o odvolaní ich zastupoval advokátsky koncipient JUDr. Jakub Kubáň.

Dovolací súd dáva tiež obvinenému do pozornosti prvú vetu ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Navyše okolnosť, že advokátsky koncipient splnomocneného zástupcu poškodených, má byť podľa informácií obvineného synovcom a krstným synom predsedníčky odvolacieho senátu, ešte nemusí automaticky znamenať aj naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. nie je splnený.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z kontextu vyššie uvedeného je potom zrejmé, že tvrdenia obvineného X. C., ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov, stoja zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako i akéhokoľvek iného uplatniteľného dovolacieho dôvodu, a preto sa nimi nie je potrebné ďalej zaoberať. Pokiaľ ide o právne posúdenie konania obvineného, najvyšší súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou kvalifikáciou vykonanou súdmi nižšieho stupňa.

Vo všeobecnosti sa žiada podotknúť, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje potom naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd pritom opätovne zdôrazňuje, že konanie X. C. bolo subsumované správne.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda nie je splnený.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.